

levičarjev; a njihovi predlogi so se večidel odklonili. Silen hrup so zagnali levičarji, ko ni hotela desnica glasovati za to, da se sprejme v to postavo tudi določba zastran nedeljskega počitka. Poročevalec je pojasnil, da ta določba ne spada v to postavo zaradi plačil državnih uslužbencev. Sicer pa ni bilo socialnim demokratom, ki so predlagali ta dostavek, za nedeljski počitek, ampak le za to, da se napravi majhen škandal. Sprejela se je itak resolucija, naj se varuje nedeljski počitek. Ob koncu se je posl. J. Zičkar interpeliral pravosodnega ministra zaradi zaplenjenja zadnje številke »Slov. Gosp.« in zaradi kričečih razmer pri mariborskem okrožnem sodišču.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Na dan 28. decembra se sklicujejo vsi deželni zbori razven dalmatinskega, istrskega, solnograškega in tirolskega. Delovanje sklicanih deželnih zborov se omeji samo na dovoljenje proračunov za bodoče leto. Vsa pozornost se obrača na češki deželni zbor. Nemci nimajo prave volje, vstopiti v deželni zbor. Dne 27. decembra se bodo končno odločili, ali gredo drugi dan v deželno zbornico ali pa domov.

Koroško. V celovškem mestnem zboru se je stavil pred kratkim predlog, naj se pravila za mestne uradnike in služabnike preuredijo tako, da se v bodoče smejo jemati v službo le prosilci nemške narodnosti. S tem se ropa Slovincem pravica do javnih služb. Zakaj pa ne sklene mestni zbor, da slovenskim Celovčanom ni treba nobenih mestnih doklad več plačevati? Če jim jemlje pravice, morala bi se jim vzeti tudi davčna bremena.

Trst. Vlada namerava v Pazinu ustanoviti hrvaški gimnazij. Toda Italijani se ga branijo, kakor so se pred leti Nemci slovenskega gimnazija v Celju. V nedeljo so hoteli tržaški Italijani v gledališču »Politeama« slovesno ugovarjati vladini nameri. Toda prišlo je toliko Slovencev, krščanskih italijanskih delavcev in socialistov, da so morali Italijani po hrupnih prizorih zapustiti gledališče, ne da bi kaj sklenili. Vsa Avstrija se jim smeji!

Vnanje države.

Italijansko. Poslanec in tržaški begun, žid Barzilaj, je interpeliral italijanskega vna-

njega ministra radi dogodkov v Trstu povodom smrti naše cesarice. Minister je na podlagi poročil italij. poslanika na Dunaju odgovoril ter priznal, da povodom teh izgrediv ni bil ranjen ali celo ubit noben Italijan, a vendar je prav hinavski zatrjeval, da ti dogodki v Italiji ne najdejo primere. Kaj tacega si upa trditi italij. minister v času, ko se še ves svet dobro spominja dogodkov, ki so se pojavili meseca maja skoro po celi Italiji, in se nad njimi zgraža. Italija je le po hudih bojih udušila nevarno gibanje. S posebnim veseljem pa je potem minister pripovedoval o strogem postopanju avstrijske vlade, s katerim se je popolnoma zadostilo Italiji.

Nemško. Nemški državni zbor je izvolil za predsednika grofa Ballestrema, člana kat. centra. Pri vsprejemu predsedstva je cesar zopet obširno govoril o svojem potovanju v sveto deželo.

Francosko. V Franciji vpeljejo tudi osebnodohodninski davek, kakor pri nas. Razlika pa bode v tem, da tamkaj davčne oblasti ne bodo silile posamnike, naj sami napovedo dohodke, marveč tam bodo davčna oblastva po zunanjih znamenjih sama določila davčno mero in svoto. Ozirala se bodo pri tem na visokost mitnine, na posest parkov, vrtov in teras, na število služabniškega osebja, na luksuz vsake vrste in drugo. Kdor se bo toraj bolj bahal na zunan, plačati bo moral večji davek.

Kreta. Krečanski nadkomisar, princ Jurij, je prišel včeraj na Kreto. Ladije štirih vlasti so pozdravile novo krečansko zastavo. Dosedanji odbor se je že razšel. Mohamedanci se vedno zapuščajo otok. Novi nadkomisar bode samostojno vladal pod nadoblastjo Turčije, kar bode pričala turška zastava, viseča poleg krečanske.

Cerkvene zadeve.

Zidanje nove cerkve svet. Duha v Središču.

„Tebe, Bog, vsi hvalimo.
Ko Gospoda te častimo,
Tvojo moč spoznavamo,
Vsi po njej smo in živimo.“

Ta hvalna pesem je odmevala po vsem širnem svetu v letošnjem jubilejnem letu, ki smo je obhajali v spomin biserne svete maše in 20letnice papeštva Njih Svet. Leona XIII. in petdesetletnice ali zlatega jubileja vladanja Njegovega Veličanstva Frančiška Jožefa I.

Da se med nami vedno ohrani veseli spomin tega dvojnega jubileja in da se hvaležno spominjamo vseh milostij in dobrot, katere je previdnost božja v teku toliko let nam podelila, je sklenilo podpisano cerkveno predstojništvo s pomočjo v ta namen ustanovljene družbe skrbeti za pozidanje nove župne cerkve sv. Duha v Središču, ker je dosedanja za obširno župnijo, katera šteje 2427 duš, zares premala in tudi v jako slabem stanju.

Vsled ustnega sporočila so sedanjo cerkev pozidali vitezi nemškega reda l. 1316. kot kapelo na čast svetemu Duhu v gotičnem slogu, in je bila podružnica župne cerkve sv. Jerneja, katera je stala blizu Drave (Cirkevci pri stari Dravi). Po razdjanju župne cerkve je bila l. 1515. povečana in prenovljena ter v župno cerkev povzdignjena; v tem l. je bil tudi zvonik pozidan iz ostankov župne cerkve sv. Jerneja. Povečano cerkev je posvetil škof Lenart Peverl dne 23. okt. 1519. Dotično poročilo se glasi: »Dne 23. oktobra 1519 je bila posvečena župna cerkev poleg trga Središče s korom vred na čast svetemu Duhu in v njej štirje altariji; posvečeno je bilo tudi njeno pokopališče in poleg nje cerkvice z altarjem na čast svete Ane.« Roparski Kruci so jo leta 1704 vso oropali, altarije podrli in požgali; še le l. 1713 je bila potem zopet popravljena, in altariji v njej postavljeni. V zvonik je strela trikrat udarila: prvokrat l. 1680., takrat je streha pogorela in zvonovi so se raztopili; drugokrat je udarila strela l. 1704., pa ni povzročila posebne škode, ravno tako leta 1713., tokrat je samo streho nekoliko poškodovala in zvoniki stol raztrgala.

Mnogo let je torej preteklo, odkar stoji župna cerkev sv. Duha, prebivalci so se pomnožili, a cerkev je še vedno stara, mala in v slabem stanju; zato je nujna potreba, da se cerkev poveča in prenovi, pa tudi zvonik potrebuje novo, lepšo streho. Z združenimi močmi se lotimo dela! »Viribus unitis — z združenimi močmi,« to geslo našemu delovanju. V tem znamenju hočemo tudi mi delati in se truditi in ne prenehati, dokler ne bo stala lepa, nova in prostorna hiša božja, posvečena Tolažniku svetemu Duhu; v kateri se nam bodo oznanjevale zveličavne resnice svete katoliške vere, ki nam je luč na potu življenja, da srečno v nebesa priromamo; v kateri se bo razlivala milost božja po svetih zakramentih v naša srca, da se bomo zamogli hudega varovati in dobro delati; v kateri bo prebival sam Gospod in Izveličar naš Jezus Kristus v presvetem zakramentu, kakor mili oče svojih otrok in

bi še enkrat poslušal. Tam ga nekaj časa davim in potem ga vržem iz visočine v vodo. Dečko mi še mora biti hvaležen, kajti če ga prihodnji teden postavijo pred sodnika in se še vedno brani darovati pokojnim cesarjem, potem ga bodo s kleščami tako dolgo trgali, da umrje.« S temi besedami pomiri starec nekoliko svojo vest, ki se je še upirala umoru. Nato hoče nadaljevati pot. A v tem trenutku sliši za seboj korake in vidi, da se v mesečni svitlobi lesketa orožje. Naglo stopi za grm, kjer se še ravno skrije, predno pridejo biriči, katere je poslal mandarin za njim.

«Jaz sem ga se ravnokar videl,» reče eden, ko gresta mimo grma.

«Daleč še gotovo ni,» pravi drugi. «Le naprej! On mora skozi vrata! Takoj bodeva zvedela, če je že šel skozi vrata v trdnjavo. Ako še ne, ga tam gotovo dobiva.»

«Velja to meni?» se vpraša jetničar. «Ni mogoče! Mandarin si tega ne upa storiti. To velja gotovo kakemu malopridnežu. Pa če bi vendar bilo za me. Vrag mu naj zaupa! Jaz bom vendar rajši napravil ovinek in šel skozi druga vrata domov. Pa kaj mi to pomaga? Potem me pričakajo pred mojo hišo. Pa to sploh ni mogoče, on me ne more izdati, ne da bi izdal samega sebe.»

S temi besedami gre počasi za voja-

koma in premišljuje, kaj bi naj storil, ako bi bil mandarin res poslal biriča za njim. Pa nič pametnega mu ne pride na misel. Medtem se približa trdnjavi že tako daleč, da vidi pred seboj v mesečni svitlobi mogočna vrata. Zdaj ga dojde služabnik, ki je nesel od Mingaja podpisan listek njegovi ženi, da bi dobil dotično pismo. Do tega služabnika se obrne in ga vpraša, če pride od mandarina in če morebiti ve, kaj bi pred njim korakajoča vojaka rada imela. Pa komaj izgovori te besede, se jih že tudi kesa. Služabnik namreč spozna starca, ga prime za vrat in ga vrže ob tla ter zakliče vojaka nazaj. Hitro je na nogah in rokah vklenjen. Zastonj obljubuje biričema visoko plačilo, 10, 20, 50 celo 100 koanov vsakemu. Biriča se mu le posmehujeta. Ko hoče kričati, mu zamašita usta in ga potem po stranskih potih privlečeta v mandarinov vrt. Na skrajnem koncu vrta je bil zidan grob nekega paganskega meniha. Ta grob je dal mandarin pripraviti za svoje namene in že marsikateri njegov sovražnik je tam popolnoma zginil. V ta grob vržeta biriča starega jetničarja in smeje se, zapreta grob, ne da bi jetničarju razvezala roke in noge ali da bi mu odmašila usta. Nato naznanita svojemu gospodu, da se je vse dobro izteklo, in prejmeta bogato darilo, ki njima je bilo v takih slučajih

odločeno. Kmalu za tem pride tudi služabnik iz jetničarjevega stanovanja nazaj z naznanilom, da Minga nima več žene. «Starec me je torej nalagal,» reče mandarin sam pri sebi in sklene jetničarja na tistem odstraniti.

Čez dolgo se šele zave stari Minga iz omedlevice, katero mu je povzročil padec črez stopnjice v globočino. Posebno ga je bolela desna rama, na katero je padel. Zdaj hoče vstati, a ovirajo ga vrvi na nogah. Potipati si hoče bolano ramo, pa roke so mu zvezane na hrbtu in najmanjše gibanje desne rame mu je povzročilo take bolečine, da bi bil zakričal na ves glas, ako bi ne bil imel zamašenih ust.

Ko spozna svoj strašni položaj, postane ves besen. Zvija se od jeze kakor črv in se valja po blatni ječi od zida do zida. Strašne kletve so mu na jeziku, a ne more jih izreči, ker ima zadelana usta. Konečno si hoče ob zidu razbiti glavo, pa debela ruta, ki jo je imel okoli glave ovito, ga je ovirala. Nekaj ur tako besni, potem pade v omedlevice. Ko se zopet zave, občuti strašno žejo. Pa zastonj lazi po ozki ječi in išče vrča, da bi si ohladil žejo. Pri tem mu pride na misel, da je mnogokrat svetoval jetnikom, ki so ga prosili za vodo, naj pijejo vodo, ki se izteka iz ječinega zidovja. Tudi on hoče zdaj, kakor njegovi jetniki lizati na tleh smradljivo